

ускладнень та протиріч; прогнозування та діагностування розвитку власної галузі, суміжних та інших стає основою дієвих управлінських рішень [4].

Список використаних джерел:

1. Лазоренко Т. В., Шолом І. М. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. I Міжнародної наук.-практ. конф., 23 квіт. 2020 р.* Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2020. 232 с.
2. Поняття діджиталізації бізнесу: сфери і необхідність. <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html> (дата звернення 19.10.2020).
3. Стратегія розвитку «Індустрія 4.0». Асоціація підприємств промислової автоматизації України. Грудень 2019. 78 с. URL: <https://appau.org.ua/en/category/pubs> (дата звернення 10.11.2020).
4. Лазарев В. О., Палешко Я. С. Економічна безпека держави з урахуванням процесу діджиталізації. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4532/1/40.pdf> (дата звернення 01.11.2020)

ДО ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ЧИННИКОВОГО АНАЛІЗУ КАПІТАЛОРЕНТАБЕЛЬНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Костюк В. О., канд. екон. наук, Мількін І. В., ст. викл., Кириченко А. Ю., студентка, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Забезпечення ефективного функціонування підприємств в умовах трансформації економіки України потребує нових підходів до формування системи управління. Важливого значення для реалізації цих процесів набуває економічний аналіз, який дає можливість об'єктивно оцінювати діяльність підприємства, обґрунтовувати управлінські рішення та контролювати їх виконання [1]. Глибокий і всебічний аналіз господарської діяльності підприємств сприяє підвищенню загального рівня їхньої економічної роботи, обґрунтуванню управлінських рішень, повнішому використанню резервів виробництва. Він дозволяє правильно і своєчасно передбачити основні тенденції розвитку виробництва, здійснювати необхідні заходи з прогнозування і використання досягнень науково-технічного і соціально-економічного прогресу. Усе це викликає необхідність удосконалення теорії і практики проведення економічного аналізу як одного з важливих методів наукового управління виробничою діяльністю підприємств [2].

Умови конкурентної боротьби вимагають від суб'єктів господарювання постійного дослідження і підвищення рівня економічної ефективності використання всіх видів ресурсів, зокрема, основних засобів. Більш повне й раціональне використання основних засобів дає можливість отримати додатковий випуск продукції, знизити її собівартість, покращити кінцевий фінансовий результат діяльності підприємств.

З огляду на це, актуальне значення має чинниковий аналіз показника капіталорентабельності основних засобів, тобто визначення кількісного впливу найважливіших чинників на його зміну. Зважаючи на це, пропонується при аналітико-синтетичному дослідженні цього показника, зокрема, у процесі чинникового аналізу використовувати наступну його мультиплікативну модель, що являє собою добуток таких чинників: частки активних основних засобів у їхній загальній вартості, питомої ваги ведучої групи виробничого устаткування у загальній величині активної частини основних засобів, капіталовіддачі ведучої групи виробничого устаткування і рівня рентабельності виробленої продукції.

Визначення впливу цих чинників на загальну зміну капіталорентабельності основних засобів пропонується здійснювати методом ланцюгових підстановок за наступною методикою:

вплив першого чинника обчислюється шляхом множення його відхилення на базисну величину всіх інших чинників;

вплив другого чинника розраховується шляхом множення його відхилення на фактичне значення першого чинника і на базисне значення інших двох чинників;

вплив третього чинника визначається шляхом множення його відхилення на фактичне значення першого і другого чинників і на базисну величину четвертого чинника;

вплив четвертого чинника обчислюється шляхом множення його відхилення на фактичну величину всіх інших чинників.

Совокупний абсолютний вплив всіх чинників дорівнює загальній зміні досліджуваного показника капіталорентабельності основних засобів у звітному періоді стосовно базисного.

Для розрахунку відносного впливу зазначених чинників на зміну аналізованого показника необхідно отриману абсолютну величину кожного чинника поділити на базисне значення капіталорентабельності основних засобів і результат помножити на 100. Для визначення структури впливу наведених чинників потрібно отриманий частковий вплив кожного чинника поділити на загальний приріст капіталорентабельності основних засобів і результат помножити на 100.

Наведена методика чинникового аналізу капіталорентабельності основних засобів дає змогу дослідити вплив зазначених чинників на зміну цього показника і може бути використана у практиці економіко-аналітичної роботи будь-якого підприємства за будь-який період часу при прийнятті і обґрунтуванні управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз: теорія і практика : підручник / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. – Львів: «Магнолія-2006», 2008. – 440 с.
2. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства: підручник / В. О. Костюк. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 233 с.